

Motion

1983/84:628

Thure Jadestig

Klassificeringen av kokain

Kokain (Cocainum NFN) upptas på socialstyrelsens narkotikaförteckning II (SFS 1974:712). I denna lista återfinns egentliga narkotika som opium, morfin och vissa syntetiska medel. För dem alla gäller att de är starkt beroendeframkallande men att de har visst medicinskt berättigande t. ex. som smärtstillande medel (morfin m. fl.).

På narkotikaförteckning I upptas de medel som bedömts som särskilt farliga, med stor missbruksrisk och utan medicinskt värde. Här upptas bl. a. heroin, cannabis och vissa hallucinogener (LSD m. fl.).

Anledningen till att kokain alltjämt finns på förteckning II är att medlet används inom sjukvården i ett litet antal recept på s. k. tillfälliga beredningar ("ex tempore-beredningar") bl. a. som lokalbedövningsmedel samt stimulerande medel i s. k. cocktails för smärtstillning. Den snabba utvecklingen av nya läkemedel har emellertid gjort dessa traditionella kokainberedningar överflödiga.

Kokain kan därför utan allvarigare konsekvenser för sjukvården överföras till narkotikaförteckning I. För ett sådant steg talar även de utomordentligt stora missbruksriskerna för detta medel.

Kokain är ett mycket starkt beroendeframkallande medel med mycket allvarliga skadeverkningar. I tidskriften Alkohol & Narkotika nr 8/83 redovisas en omfattande vetenskaplig dokumentation av dessa skador. Kokainet har de senaste åren dykt upp på den illegala svenska narkotikamarknaden i ökande omfattning. Det första svenska överdosdödsfallet med kokain inträffade i april 1983 i Stockholm.

Den illegala världsproduktionen av kokain har de senaste åren blivit mycket stor. Enligt amerikanska beräkningar uppgår den till omkring 230 ton årligen, medan den medicinska användningen uppgår till några ton. I en rad länder i Sydamerika utgör den illegala kokainproduktionen en stark ekonomisk styrfaktor i den lokala ekonomin. Ofta underlåter myndigheterna att konsekvent ingripa mot odlingen av kokabuskar under hänvisning att den sker för framställning av kokain som läkemedel.

Den ökande illegala produktionen av kokain kan förväntas få allt större avsättning även i Sverige. Beslagen av kokain i Europa har ökat drastiskt de senaste åren. Priserna på den illegala marknaden i USA har till följd av det stora utbudet halverats det senaste året.

Ett svenskt initiativ att genom administrativa beslut helt utmönstra kokain som läkemedel skulle få stor betydelse för samordnade internationella åtgärder mot de koka- och kokainproducerande länderna i syfte att förmå

dem att helt eliminera denna produktion. Svenska initiativ i narkotikafrågor inom olika FN-organ har tidigare haft stor betydelse, som framställningen i slutet av 1960-talet för att få de syntetiska centralstimulerande medlen (amfetamin m. fl.) internationellt klassade som narkotika. Så skedde också i och med utarbetandet av psykotropkonventionen (1971). I fråga om vissa av dessa medel, främst Preludin, infördes i Sverige genom beslut av regeringen totalförbud vid en tidpunkt då detta medel alltjämt hade viss, om än omstridd, medicinsk användning. Regeringen markerade då att kontrollpolitiska hänsyn skulle ha prioritet.

För inhemskt svenskt vidkommande skulle ett överförande av kokain till narkotikaförteckning I innebära en strängare syn på narkotikabrott som avser detta medel. Det skulle då betyda ett kontrollpolitiskt jämställande med heroin, något som vore betydelsefullt ur folkhälsosynpunkt. I dag betraktas kokain enligt en prejudicerande dom i högsta domstolen endast som "något farligare än amfetamin".

Inför hotet av en ny kokainepidemi finns det anledning för lagstiftaren att markera en strängare syn på kokain än den som förekommer i nuvarande rättspraxis.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att överföra kokain (Cocainum NFN) till narkotikaförteckning I.

Stockholm den 19 januari 1984

THURE JADESTIG (s)